

§ 13. Minister Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń podnosić wymiar rent, przyznanych na zasadzie ordynacji ubezpieczeniowej, do wysokości ustalonej w rozporządzeniach, przewidzianych w art. 302 ustawy.

§ 14. Do osób, wymienionych w § 2 ust. (1), nie stosuje się przepisów art. 6 ust. (1) pkt. 2 ustawy.

§ 15. Do powstania prawa do świadczeń, jego realizacji, ustania, odebrania, wstrzymania (spoczywania) i ograniczenia prawa do świadczeń, stosuje się przepisy tej ustawy, na zasadzie której świadczenie przyznano, z zastrzeżeniem przepisów § 7 pkt. 1), § 16, 17 i 18.

§ 16. (1) Do przedawnienia, którego bieg rozpoczął się przed wejściem w życie ustawy, a nie ukończył się w chwili wejścia jej w życie, stosuje się przepisy ustawy, jednak z następującymi ograniczeniami:

- 1) początek, zawieszenie i przerwanie przedawnienia ocenia się według ustaw dotychczasowych, jeżeli chodzi o czas przed wejściem w życie ustawy,
- 2) jeżeli okres przedawnienia jest dłuższy według ustaw dotychczasowych, stosuje się przepisy tych ustaw.

(2) W innych przypadkach do przedawnienia stosuje się przepisy ustawy, jeżeli przepisy ustawy właściwej dla ustalenia uprawnień do danego świadczenia nie zawierają przepisów względniejszych dla uprawnionego.

§ 17. W razie przyznania renty inwalidzkiej na zasadzie ustawy, renta starcza, przyznana na zasadzie ordynacji ubezpieczeniowej, zostaje wstrzymana.

§ 18. (1) W przypadkach, gdy prawo do renty wdowiej, zbiega się z prawem do renty z tytułu własnego ubezpieczenia, a jedna z rent jest przyznana na zasadzie przepisów ustawy, stosują się przepisy ustawy (art. 193).

(2) Przepisu ustępu poprzedniego nie stosuje się, gdy następuje zbieg renty, przyznanej na zasadzie ustawy, z rentą wdowią, przyznaną na zasadzie ustawy o kasach brackich.

§ 19. (1) Roszczenia o świadczenia, zgłoszone przed wejściem w życie ustawy, załatwiają władze i instytucje właściwe na zasadzie ustaw dotychczasowych, według przepisów tych ustaw o postępowaniu.

(2) Roszczenia o świadczenia, zgłoszone po wejściu w życie ustawy, załatwiają instytucje właściwe w myśl ustawy i według przepisów tej ustawy o postępowaniu, bez względu na datę zajścia okoliczności, uprawniających do świadczeń.

§ 20. Wykonanie rozporządzenia niniejszego oraz wydanie rozporządzeń szczegółowych porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*
Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*

792.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 grudnia 1933 r.

w sprawie uprawnień osób ubezpieczonych oraz korzystających ze świadczeń na zasadzie dotychczas obowiązujących ustaw o ubezpieczeniu od wypadków.

Na podstawie art. 300 i 319 ust. (2) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) zarządza się co następuje:

§ 1. Używane w dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego:

1) określenie „ustawy dotychczasowe” oznacza ustawy o ubezpieczeniu (lub zaopatrzeniu) od wypadków, które obowiązywały przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396), a w szczególności:

- a) ustawę z dnia 28 grudnia 1887 r. o ubezpieczeniu robotników od wypadków (Dz. u. p. austr. Nr. 1 z 1888 r. wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, ustawę z dnia 30 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozciągnięcia obowiązujących na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego ustaw o obowiązkowym ubezpieczeniu robotników od wypadków na obszar województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego oraz Ziemi Wileńskiej (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 148), ustawę z dnia 26 listopada 1925 r. w sprawie uzupełnienia odszkodowania osób, dotkniętych skutkami nieszczęśliwych wypadków przy pracy w b. dzielnicy rosyjskiej lub na wychodźstwie w Rosji (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 892),
- b) ordynację ubezpieczeniową Rzeszy Niemieckiej z dnia 19 lipca 1911 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. str. 509) wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami,

2) wyraz „wypadek” oznacza wypadek w rozumieniu odpowiedniej ustawy dotychczasowej lub ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

§ 2. Jeżeli wypadek lub śmierć wskutek wypadku zdarzyły się przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, to do pierwotnego ustalenia prawa i wymiaru świadczeń pieniężnych dla ubezpieczonego lub członków jego rodziny stosuje się ustawy dotychczasowe, bez względu na datę złożenia doniesienia o wypadku lub zgłoszenia roszczenia o świadczenia.

§ 3. Jeżeli wypadek zdarzył się przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, a śmierć wskutek tego wypadku nastąpiła po wejściu w życie tej ustawy, to świadczenia dla członków rodziny ubezpieczonego przyznaje się na zasadzie ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

§ 4. Do ponownego ustalenia prawa i wysokości świadczeń z powodu zajścia istotnej zmiany w stosunkach miarodajnych dla ustalenia świadczeń, stosuje się bez względu na datę wypadku, ustawę o ubezpieczeniu społecznym, jeżeli przed wejściem w życie tej ustawy dochodzenia nie zostały wszczęte lub nie zostało zgłoszone roszczenie o podwyższenie lub przywrócenie renty.

§ 5. Art. 171 ust. 2, art. 172, 173, 175, 176 ustawy o ubezpieczeniu społecznym stosuje się również, jeżeli choroba jest wynikiem wypadku, który zaszedł przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

§ 6. (1) Renty przyznane na zasadzie ustaw objętych § 1 pkt. 1 lit. a), jeżeli były wymierzone od zarobków rocznych niższych, niż 600.— zł dla mężczyzn i 480.— zł dla kobiet, podwyższa się, wymierzając je od kwot wyżej podanych.

(2) Podwyższenie przewidziane w ustępie poprzednim stosuje się również przy wymierzaniu rent stosownie do przepisów § 3.

§ 7. Minister Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń podwyższać podstawy wymiaru rent, przyznanych na zasadzie księgi III część pierwsza i trzecia ordynacji ubezpieczeniowej, za wypadki, które zaszły na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego przez zniesienie ograniczenia podstawy wymiaru, przewidzianego w § 563 ust. 2 i § 1073 tej ordynacji, przy zachowaniu górnej granicy zarobków, ustalonej w ustawie o ubezpieczeniu społecznym.

§ 8. Minister Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń wprowadzić dla osób, otrzymujących renty na zasadzie ustaw dotychczasowych, dodatki na dzieci, przewidziane w art. 141 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, na warunkach w tym artykule wymienionych.

§ 9. (1) Renty wdowie i sieroce, których wysokość nie przekracza wysokości renty, obliczonej w myśl ustawy o ubezpieczeniu społecznym od przeciętnego zarobku miesięcznego w kwocie 300.— zł, a nadto jeżeli suma rent członków rodziny, pozostałych po zmarłym nie przekracza renty pełnej, obliczonej od tego zarobku, podwyższa się jak następuje: renty wdowie, przyznane na zasadzie ustaw dotychczasowych — do wysokości 30%, renty sierot zupełnych — do wysokości 25% podstawy wymiaru, renty zaś sierot niezupełnych, przyznane na zasadzie ustaw, objętych § 1 pkt. 1 lit. a) — do wysokości 20% podstawy wymiaru.

(2) Poszczególne renty, które należy podwyższyć w myśl przepisów ustępu poprzedniego, podwyższa się jednak tylko do wysokości renty, obliczonej na zasadzie ustawy o ubezpieczeniu społecznym od przeciętnego zarobku miesięcznego w kwocie 300.— zł, z tem zastrzeżeniem, że suma rent członków rodziny, pozostałych po zmarłym, nie może przekraczać renty pełnej, obliczonej od tego zarobku.

(3) Przy podwyższaniu rent zachowuje się dotychczasową podstawę ich wymiaru, z zastrzeżeniem przepisów §§ 6 i 7.

§ 10. Do rent przyznanych na zasadzie dotychczasowych ustaw, art. 149 ustawy o ubezpieczeniu społecznym stosuje się wyłącznie w razie podwyższenia renty w myśl przepisów § 9.

§ 11. (1) Sierotom, wnukom lub rodzeństwu, mającym prawo do renty lub otrzymującym rentę na zasadzie ustaw dotychczasowych w chwili wejścia w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, przedłuża się pobieranie renty dla chłopców do ukończenia 17 roku życia, dla dziewcząt do ukończenia 18 roku życia, jeżeli na zasadzie ustaw dotychczasowych, prawo do renty ustaloby wcześniej.

(2) Renta osób, wymienionych w ustępie poprzednim, od chwili ustania prawa do renty na zasadzie ustaw dotychczasowych, nie może przekraczać kwoty, jaką wynosiłaby, gdyby ją obliczono w myśl ustawy o ubezpieczeniu społecznym od przeciętnego zarobku miesięcznego w kwocie 300.— zł.

§ 12. Osoby, którym przyznano renty na zasadzie ustaw dotychczasowych za wypadki zaszłe na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, zachowują uprawnienia, przewidziane w § 569 a) ordynacji ubezpieczeniowej w brzmieniu ustawy śląskiej z dnia 1 października 1928 r. o wprowadzeniu zmian w ubezpieczeniu od wypadków (Dz. U. Śl. Nr. 24, poz. 44).

§ 13. Renty, przyznane na zasadzie ustaw dotychczasowych, w wysokości poniżej 10% renty pełnej, mogą być przez Zakład Ubezpieczenia od Wypadków skapitalizowane, na zasadach, ustalonych przez ten Zakład i zatwierdzonych przez Ministra Opieki Społecznej.

§ 14. Do przedawnienia, którego bieg rozpoczął się przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, a nie ukończył się w chwili wejścia jej w życie, stosuje się przepisy tej ustawy, jednak z następującymi ograniczeniami:

- 1) początek, zawieszenie i przerwanie przedawnienia ocenia się według ustaw dotychczasowych, jeżeli chodzi o czas przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym,
- 2) jeżeli okres przedawnienia jest dłuższy według ustaw dotychczasowych, stosuje się przepisy tych ustaw.

§ 15. Do dalszego wstrzymania renty, która spoczywa na zasadzie ustaw dotychczasowych w dniu wejścia w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, stosuje się od dnia wejścia w życie tej ustawy jej postanowienia.

§ 16. Do osób, które uległy wypadkowi przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, stosuje się art. 177 tej ustawy tylko w tym przypadku, jeżeli przepis tego artykułu jest dla nich korzystniejszy od przepisów ustaw dotychczasowych.

§ 17. Do rent wdowich, przyznanych na zasadzie ustaw dotychczasowych, nie stosuje się przepisów art. 186 ust. 3 i 193 ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

§ 18. (1) Dochodzenia, mające na celu ustalenie prawa i podstawy wymiaru świadczeń, wszczęte

przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym przez władze i instytucje właściwe na zasadzie ustaw dotychczasowych, kończą te władze i instytucje, według przepisów ustaw dotychczasowych o postępowaniu.

(2) W przypadkach nieobjętych ustępem poprzednim, dochodzenia, mające na celu ustalenie prawa i podstawy wymiaru świadczeń, przeprowadzają władze i instytucje właściwe na zasadzie ustawy o ubezpieczeniu społecznym i według przepisów tej ustawy o postępowaniu, bez względu na datę wypadku lub śmierci wskutek wypadku.

(3) Dochodzenia, przeprowadzone przez władze i instytucje właściwe według ustaw dotychczasowych i w myśl przepisów tych ustaw o postępowaniu, pozostają w mocy.

§ 19. (1) W sprawach nieunormowanych rozporządzeniem niniejszym stosuje się do osób, uprawnionych do świadczeń na zasadzie ustaw dotychczasowych, przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym, przepisy zaś ustaw dotychczasowych tylko w tych przypadkach, gdy są one korzystniejsze pod względem ustawowych uprawnień co do wysokości świadczeń.

(2) Jednakże świadczenia niepodwyższone na zasadzie przepisów, wydanych na podstawie art. 300 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, nie ulegają podwyższeniu z mocy samego prawa wskutek wejścia w życie tej ustawy.

§ 20. Wykonanie rozporządzenia niniejszego oraz wydanie rozporządzeń szczegółowych porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*
Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*

793.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 grudnia 1933 r.

w sprawie ubezpieczenia od wypadków drobnych producentów rolnych i ich rodzin na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego.

Na podstawie art. 305 ust. (1) i art. 319 ust. (2) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396), zarządza się co następuje:

§ 1. Do obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej drobnych producentów rolnych i ich rodzin na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego mają zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) oraz przepisy rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Za drobnych producentów rolnych w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważani są wła-

ściciele, użytkownicy i dzierżawcy, wykonywujący osobiście pracę w gospodarstwach rolnych i leśnych (§ 7 i 8), podlegających wymiarowi podatku gruntowego, jeżeli obszar tych gospodarstw obejmuje nie więcej, niż 30 ha, a zasadniczy podatek gruntowy pobierany na podstawie ustawy z dnia 21 maja 1861 r. o podatku gruntowym (Zb. u. str. 253) z uwzględnieniem ustawy walutowej z dnia 8 lipca 1873 r. (Dz. u. Rz. str. 233) nie przekracza kwoty 25 mk.

§ 3. (1) Podstawą dla ustalenia obowiązku ubezpieczenia producenta rolnego jest posiadany, użytkowany lub dzierżawiony przez niego obszar i przypadający na ten obszar zasadniczy podatek gruntowy.

(2) Jeżeli producent prowadzi gospodarstwo (ust. 1) na części posiadłości, a podatek gruntowy wymierzony jest dla całego obszaru, wówczas podstawą dla ustalenia obowiązku ubezpieczenia stanowi podatek gruntowy, przypadający na użytkowaną przez producenta posiadłość, stosownie do jej obszaru.

(3) Jeżeli producent gospodaruje na gruntach, zwolnionych od uiszczania podatku gruntowego, lecz zaklasyfikowanych do wymiaru, decydujący dla tych gruntów jest podatek, jaki dla tych gruntów zapisany jest w katastrze gruntowym.

§ 4. (1) Drobni producenci rolni, prowadzący wyłącznie lub w przeważnej mierze gospodarstwo ogrodowe lub hodowlane albo też przedsiębiorstwo poboczne, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia tylko wówczas, gdy zostanie wykazane, że ogólna roczna liczba dni pracy wszystkich osób, zatrudnionych w danym gospodarstwie ogrodowym, hodowlanym lub przedsiębiorstwie pobocznym łącznie z gospodarstwem rolnym nie przekracza 900.

(2) Za przedsiębiorstwo poboczne uważa się takie przedsiębiorstwo, które chociaż nie jest związane z uprawą gruntów, jednakże bądź służy wyłącznie lub w przeważnej mierze celom gospodarstwa rolnego, bądź, w którym roczna liczba dni pracy jest mniejsza, niż liczba dni pracy w gospodarstwie rolnym.

§ 5. Wraz z producentem rolnym podlega obowiązkowi ubezpieczenia, określonego w § 1, żona producenta, oraz członkowie jego rodziny, jeżeli osoby te są zatrudnione w gospodarstwie producenta (§ 2 i 4).

§ 6. (1) Drobni producenci rolni (§ 2 i 4) obowiązani są donosić właściwej ubezpieczalni społecznej w terminie dwutygodniowym o uruchomieniu nowego lub zwinięciu dawnego gospodarstwa lub przedsiębiorstwa pobocznego, jak również o każdej zmianie okoliczności, mogących mieć wpływ na obowiązki ubezpieczenia lub na wymiar składki.

(2) Ponadto drobni producenci rolni, wymienieni w § 4, winni podawać ubezpieczalni społecznej do 15 lutego każdego roku ilość pracowników, zatrudnionych w roku ubiegłym w gospodarstwie i przedsiębiorstwie, oraz ilość dni pracy.

(3) Formularze zgłoszeń ubezpieczenia od wypadków ustali Zakład (§ 10).